

Ar pascha wissuschehliga augsta Keisera wehleschanu.

No 41.

Virmdeenâ 10. Oktoper

1866.

Geekschemmes sinnas.

No Nihgas. August mehnesi te kohpmannam C. A. Kröger tilka issagi naudas-papihri, kas 150 tuhstoschu rublus wehrte. Tuhlin dohmaja, fa tohs effoht isfadsis kahds ta pascha kohpmanna mahzellis, kas taas deenâs bij aisbehdsis un nekur nebij atrohdams. Polizeja nu laida sinnas us wissahm pußfahm un fungs isfoblija leelu mafsu, 10 prozentes no wissas tahs sudduschas naudas wehrtibas tam, kas peerahdihs, kur to sudduschu mantu warr atdabuht un to sagli twert. Gan pa brihscheem sinnas padaudsinaja, fa blehdneeks ahrsemme effoht fatwerts, bet tas wiss bij neeki ween. Neween te Nihgå, bet arri zittas pilsfehtas un ihpaschi Pehterbura gä polizeja nu jo ruhpigi luhkoja palkat katram fweschineelam, woi newarretu fo manniht. Pehterbura kahds pilsfehtas kwartala usraugs Nikolajew wahrdâ, saweem palihgeemi arri usdewa pehz tahdeem zilwekeem skattihit un drihs dabbuja to sinnu, fa divi zilweki, kas pirmal itt nabbadfigi dsjivojuschi, taggad sahkoht wairak naudas tehreht, ne fa teem warretu pee rohkas buht. Kapteins Nikolajew nu Krögera fungam laida sinnu, lai brauzoht us Pehterburgu, blehdneku sihmeht. Pa tam dabbuja sinnah, fa weens no teem wehra nemteem jauneem zilwekeem us Moskawu aisbrauzis, ohtris arr' taisjees no Pehterburas aisreisoht, bet sleppeni atsal tēpat palizzis. Lad atsal tilka tāhda sinnu, fa schis pee sawa brahla paslehpées. Moskawas polizejai sinnu dewis pahreto, kas tur aisreisojis; Nikolajewos kahdâ deenâ ar zitteem palihgeem nejauschi usbruska tam te Pehterbura palikuscham. Drihs no scha nu isdabbuja, fa effoht lihdsinnatajs pee tahs sahdsibas, fa schim

divas palkas no teem Krögera fungam nosagteem naudas-papihreem effoht, no kurrähm weena effoht scha brahla glabbašchanâ un fa tas saglis effoht tahs abbas winneem hüs paglabbaschanu eedewis. Kad nu tas bij isteizis, kahds tas saglis effoht un fur tas atrohdotees, tad tas wehl sazziha, fa wissu gribboht isteilt. Taâ pakete, fo pee scha atradda, bij 50,000 rublu wehrtibas papihri. Nikolajewa palihgs Poltarzew pahrgehrbees ar weenu no teem brahkeem aigahja pee ta sagla, fo tuhlin sanemzaeet; pee ta atradda papihrus par 20,000 rubleem un tas sawu grehla-darbu nemas neleedsa un isteizawehlfa tohs zittus papihrus lihds ar kahdahm spehlu-lee tahm fastite eepalkatus effoht suhtjis us Polozku. Scho fasti wehl atradda tur, kur ta us suhtischanu nodohta un ta tad Krögera fungs gan drihs wissus sawus papihrus dabbuja rohla. Tilfai 10 no teem jauneem 5 prozentu usdewes-papihreem truhftsoht, kas jau tuhlin esfahlumâ pahrdohsti. Wissi pee schabs sahdsibas wainige jau irr fakerti un nodoht teefas rohla. — Skaut jel schis notiflums derretu par mahzibu wisseem tahdeem, kas pehz baggatibas un weeglahm deenahm tihko!

No Kursemmes. Baufla Pohzes mahjas riâlimus kultijuschi. Neis' weens no kultitajeem edohmajees sawu kultiki eetaisht un sehnam dewis, lai aissmehke. Sehnam ugguni uswelkoht schwelkohzis un degdams gals eekrittis pakulâs, no fa azzumirkli wissa rija sahluje degt un ugguns apribjis neween riju, bet arri wissas zittas chkas ar wissahm mantahm un wassaras sagahdu. Kas nu te wainigs? Weens weenigs neeka-tehwinsch, kas sawu smirdoschu kahrumu newarreja sawaldiht. No

Wentes pils pusses dsird atkal zittu breefsmigu notif-kumu, kas arri zaur pahtgalwibl notizzis. 28ta August, fwehtdeenä, jauni zilweli sagahjuschi kohpä johkotees. Prohtams, ka johki nebuhs nelahdi fmalkee bijuschi. Weens pahtgalwneeks gribbedams par wibru israhditees, pakehriss flinti no seenas, kas bijusee peelahdeta. Lai gan neprattis ar flinti rihkoht, tas, par leelibu laikam, uswilzis gaili un turrejis zittam pretti. Woi finnajis woi nesinnajis, ka flinte peelahdeta, tas laidis gaili watta un schahweens eeskrehjis zittam jaunam puism paschöös deninös, kas us weetas tuhlin nofrittis pee semmes un bijis nobst. Woi tahdi johki peelahjabs fwehtdeenä? jeb arr' kahdä zittä laikä?

No Pehterburgas. Sawä 40ta Nri. jau peeminnejam, ka augustala kriminal-teesa atkal spreedumu isderwuse pahr 34 dumpineeku-beedreem, no kurreem weens tikkhoht pakahrt karratawäs*). Teem zitteem nu gan weeglags tas sohds isnahjis, tapehz, ka tee Keisera nokauschanai pretti stahweuschi, zitti atkal pahr to slepkanibl pavissam neko naw finnajuschi un wehl zitti kā netibschü tahdä beedribä eepinnuschees. Pehz to nu katram tas sohds usgahjis. Kahdi 2 no teem us pavissam nesinnamu laiku us zeetumneeku darbeem Sibirija aisfuhlti, zitti us wairak woi masak gaddeem, zitti pavissam par kolonistcem turp noraiditi — tomehr tee wissi sawas pirmejas teefas saude —, zitti us mehnescuem teek apzeetinati un wehl zitti ar norahschamu un pamahzischamu tikkuschi atlaisti.

No Donas Kasaku semmes. Turrenes awises stabsta, ka pee Donas Kasakeem jau no 1864ta gadda effoht eeraddums, jaunus Kasalus, kam wehl naw laiks karrä-deenesta eestahtees, jau preefchailä us scho ammatu rihkoht un scho mahzibl tee turroht kā par lusti un spehli. Winnus mahza jahschana un schauschana un pee scha gadda prohwes-munstura israhdiabs,zik labbi tee schahdäsl flustes us preefchü tikkuschi. No 5444 schahweeneem puisse trahpija paschä graudä. Schauschana par gohda-malsu 54 schahweeni us 400 sohleem malsu ispelnijuschi. Arri jahschana winni effoht tahdi meisteri, ka skaidri jabrihnotees pahr winnu ismannibu un drohschibu.

Ahrsemmes finnas.

No Wahzsemmes. Leelakais kawellis wissu meerä pabeigt wehl irr un paleek Sakschu-semme. Lassitaji no agrakahm sinnahm jau sinn, kahds te strihdis, prohti ka Sakschu lehnisch negribb peenent Bruhschu padohmu us to jaunu walstu beedribas eerikteschanu un labbaki pats ar sawu karrä-spehku taggad fwestchä semmē blandahs un lauj Bruhschu karrä-spehku, kas winnu semmi apsehdis, saweem pa-walstneefeeem gruhtibas dorriht. Reisu reisehm nahk tahdas finnas, kā tēpat, tēpat jau buh schoht meers faderrehts, bet tilpat ahtri ta zerriba pasuhd un neweens ihsti nesinn, kā un kā gallä tils. Ka drihs meers ja-

*) Ir tam schehligs keisers nahwes-fohdu atlaidis.

taifa tapehz, ka ilgi newarr schahdu buh scharu semme panest, to wissi sinn, bet kā tas notiks, to wehl neweens nesinn fazzib. Ur zittahm uswarretahm wal-dischanahm Bruhscheem ta islihdsinafchanahs labbi eet us preefchü tā, ka pahr to naw ko stahsliht ih-paschi. Dsird, ka seemela Schleswigā wihi gribboht ibeedrotees ar laudihm no wissahm Schleswigas dakkahm kohpä weenä beedribä us to: pastahweht un gahdah pahr to, ka Schleswiga netiltu dallita. — Bittas Ehstreiku awises stabsta, ka daschas semmju draudses, kas zaur to leelo kaufchanohs pee kehningsgrezzes ispohtitas tikkuschas un mas ween palihdsibas dabbujuscas, fuhtischoht-wehstneekus pee Bruhschu lehninu, tam sawu nelaimi suhdscht un schehlastibu luhgtees. Bittas Ehstreiku awises atfal runna tā: „No nohtes speestas, taisahs islaupitas draudses mumis to kaunu darriht un no Bruhschu lehnina palihdsibu luhgtees tapehz, ka Ehstreiki paschi negribb winneem skahdi lihdsinah pär to ispohtitu labbumu un wehl atlaisch karrä-wihrus neapgahdatus, kam japaleek par badda-mirrejeem darba-strahdneekeem un t. pr. Wissa Behmeeschu semme taggad ar batlibu ween eijoht pretti seemai, kas behdu pilna buh schoht semneekeem tāpat kā arri pilssehtneekem. — Ehstreiku walsts, kā finnam, schinni pagahjuschi karrä no Wahz walstu beedribas tilka isslehgti un tai wairs nekur naw beedru un palihgu karrä-laikä. Bet iuhk, Franzijas keisereene Eigenia taggad taisahs dibbinah beedribu, kas arri Ehstreiku walstei labbi warrehs peepasseht un kur tai arr' par beedru japaleek. Schi beedriba faukschotees „kattoliski beedriba“, kas rahdahs pa puzzi buht garriga un pa puzzi laiziga. Schi beedriba buh schoht tahda, kas paschi Deewabihjaschanu usturr un ar to spehzina laizigu waldischanu. Rahdahs, ka schinni beedribä laikam gribbehs fadohtees kohpä wissas kattoliskas waldischanas, lai us weenu rohku warr stahweht pretti zittahm, kas naw kattoliskas. Salka arr', ka Franzuschu keisereene ar to gribboht few peewillt zittus palihgus, tapehz ka keisers taggad slims buhdams, warroht nomirt un tad winnai waldischana ja-us-nem. Dauds Franzuschu leelmanni, kas meerä neffoht ar to, ka keisers Bruhscheem kahvis ar Wahzsemmi tā darbotees, tee wissi keisereenei palihdscht pee tahs beedribas eetaiffschanas un tā tad zitti schkeet, ka, kad keisers schodeen woi rihtä nomirtu, Franzuschu tuhlin ar karru kristu Bruhschu semme eelschä.

Wehl no Wahzsemmes. Karrä pehdas wehl ilgi buhs redsamias un tahs fahpes juhtamas. Ne tilween tas pohts, ko karschs padarrijis, buhs gruhti pahrzeeschams, bet arri tahs fahpes, ko karrä-wiireem darra tahs bruhzis — tahs neween ilgi fahpehs, bet daschu pavissam padarrihs par krohplu, kas sawu maissi wairs nespeli pelnicht, bet kam no zittu karschu schehlastibas buhs japahrteek. Awises stabsta, ka fadraggatu Bruhschu karrä-wihru kahdi 200 wehl

teekoht ahrsteti ahrsemmes spittakos, ko newarrejuschi wis us tehru-semmi pahrwest un kahdi 13,000 effoht Pruhshu paschu lasaretés. Woi tee wissi wehl atspirge? to Deewes ween sinn. Bik naw palikuschis meschöös un druwäs, kur tee bes kahda glahbeja laifam nosmakkuschis. Stahsta pahr weenu saldatu, ko pee Langensalzas labbibas druwä atradduschi nomirruschu; tas pats sawä keschas-grahmatinä eerakstis, ka winsch eewainohts tè eemuzzis, lihds zettortai veenai wehl warrejis peetilt no sawas maijes un slahpejis dsebst effoht kohdis labbibas steebrus. — Grahfs Bismarks, us semmehm isgahjis dsihwoht, eesahkumä palizzis wehl flimmafs, jo krampji eemettschees wehderä, bet pehzak atkal atspirdsis. Safka, ka ar gruhteem garra-darbeam par dauds to wahjibu safrahjis, ka newarroht wis finnaht, woi pa neddehahm un mehnescheem warreschoht atspirgt. Laikam buhschoht pawissam ja-atstabjahs no ta augsta un gruhta walsts-ammata.

Pahr Franzuschi keisera flimmibü nefsahdas ihsternas finnas naw. Tahs finnas, kas nahf, weenas runna schä un ohtras atkal ta, ka nesinn, kurrähm buhs tizzeht. Bet kà rahdahs, tad nemas tilf slifti naw, jo zittas finnas fakka, ka winsch no Biarizes, fur taggad peemiht, drihs nahf schoht atpalkat us Parijsi.

No Italias. Ka Italias waldischana ar Ehstreiku waldischanu meeru noderrejuschas, to jau isgahjuschä neddela peeminnejam. Tomehr wehl nefsahdas finnas naw pahr to, ka kehnisch Wiktors Emanuels gabjis sawu jaunu walsts dattu usnemt. Tifkai to dsird, ka taüs pilsfehtas, kas nu palikschöht Italeeschu warrä, leelas kildas bijuschas starp Italeeschem, kas tur tee eedsihwotaji un Ehstreikeeschu farra-wihreem. Schabs kildas iszehlusches haur to, ka Ehstreikeeschu Italias kehnian mehdijuschi un Italeeschu newarredami to panest, tuhlin us weetas fahfuschi paschi teesatees, haur ko daschs, ka fakka — par galwu ihfahüs palizzis. Tas notizzis Veronä un warrejis notift arri zittas taüs pilsfehtas, kas Italeeschu warrä ja-atdohd, ja ta wehl tur pastahmedama Ehstreikeeschu waldischana nebuhtu pee laika grohschus ihfaki sawilkuse. Sinnams, ka Italias kehnian schi finna nebij patihkama un tas to teem Veronas eedsihwotajeem lizzis fazziht. — No Palermo pilsfehtas, Siziliä, raksta, ka tee dumpineeki, kas no pilsfehtas tikkuschi aisdöfjhi, taggad pa mescheem un pa falneem pulzejotees lohpä. Effoht leeli farra-spehli fuhtiti teem wirsu, kas netaupischöht neweenu, ko atraddischöht ar erohtscheem rohla. Palermo pilsfehtä farra-teefas taggad effoht pilna darba, pahr notwerteem dumpineekem teesu spreest. Bik tè atkal welti pluhdihs affinis! Dumi fawaldoht Italias waldischanai krittisch 7 offizeeri, kas nokauti, 27 eewainoti un 332 saldati eewainoti un nokauti. Weenadi ween wehl teekoht twerti tahdi zilweki, kam pee dumpja dassiba. Tur apfahrt us

semmehm wehl effoht leela nedrohschiba. — Pa wissahm Venezias pilsfehtahm — lai gan Ehstreikeeschis wehl naw no turrenes aissgahjuschi — laudis ta darbojahs un isturahs, itt kà jau Italias kehnisch pahr winneem waldu. Wissur Italias karrogi, Italias frohna-ammatneku sihmes pee zepurehm un Wiktora Emanuela, Garibalda ic. bildes us lohgeem. Spehlejoht musikus, kas Italias kehniaam, winna dehlem un Garibaldim par gohdu isdohmati. Pat awises atmettuschas Ehstreikeku walsts ehrgli un peenehmuschas Italias sihmi. Kamehr schee tè ta preezajahs, tamehr paschä galwas-pilsfehtä Florenzé laudis nemas nepreezajotees pahr to finnu, ka ar Ehstreikeem meers noderrechts. Kad 101 leelgabbalu schauschana to finnu pafluddinajuse, tad rettas mahjas ween uswilusches karrogu un zittas drihs atkal to nolaiduschas. Kas tad nu wehl wainas? Laikam ta waina buhs schi, ka Italeeschis schinnireisä, fur til warreni us farru fataifjahs, nedabuha nekahdus leelus farra-darbis strahdaht un ka nedabuha no Lihroles arri to dattu klah, ko tee kahroja. Winneem kauns pahr to, ka zaur Franzuschi rohkahm winni Weneziu dabbuja un ka eesahkumä winnu farra-pulki tur tifla sapehrti. Ko buhs darriht!

No Franzijas. Franzijä nupat leeli uhdens-pluhdi bijuschi, kas warrenu skahdi padarrijuschi. Weenä paschä Lozeres gubernijä, kur wissas uppes pahrpluhduschas, uhdens wissus zellus famaitajis un wairak kà 70 tiltus noahrdijs. Wissur tiljahschus un kahjahm wehl warr us preefschu tilt, bet braufschus nemas. Dahrsi, plawas un wihsa-kalni, wissi isflalloti un ar simlehem peemesti, auglu-kohli no faknehm isgahsti. Ardejchus gubernijä wissi fastanukohli ar wisseem augleem pohstā, — tee gult gare semmi tadeht, ka wissas semmes no faknehm noskallotas. Sawojas dattä par posies-zelleem tiffai ar ehseleem warr jaht. Wictor-Emanuela dselsu-zellä weens leelais tilts norauts; diwi zitti tilts arr' sapohstitti kà, ka tai weenä paschä zellä skahde 1,200,000 franki leela. Agrak' nè kà November mehnescha heigäs warrehs atkal to dselsu-zellu starp Italiu un Franziju brükeht. Sinnams, ka dauds zilweki dsihwibas arr' schinnis breejmäss gallu dabbujuschas. — Preesch ispohstiteem laudihm teek pa wissu walsti lassitas palihdsigas dahwanas.

No Turkusemmes. Franzuschi leelabs, ka Kandias-sallä drihs buhschoht meers un winni to effoht isdarrijuschi, ka til taht nabzis. Winnu keisers us to pastahwoht, ka meeram buhs palist ne-aistiktam un winnu subtihts ministers Mustirs no Konstantinopeles us mahjahn reisodams effoht bijis pee Greeku kehnian un tam zecti peekohdingis, lat Turku dumpineekem palihgä ne-eijoht. Winsch tam effoht parahdijs, ka winna pascha walsts til warroht pastahweht haur to, ka zitti Eiropas waldineeki winnu aissstahwoht. Kà nu winni, täpat arri Turku walsti winni aissstahweschoht un tadeht tas

Lai paleekoh tihri meerā. Lai nu gan Franzuschi tā rafsta, tomehr Kandias-sallā wehl nemeers tahds pats — kā schahs nahkamas sinnas to israhdihs. No Triestes, 29. Septbr. Sinnas no Korfu-fallas stahsta, ka Kandeeschi 20tā Septbr. (2. Oktbr.) Turku-Egypteschu karra-pulkus pahrwarrejuschi un daschus tuhlfostchus fanehmuhschi wangōs. Kad schee wangneeki bij svehrejuschi, ka prett Kandeescheem wairs nekauschotes, tad palaibufchi tohs wakka. No Konstantinopel 29. Septbr. Kandias dumpineeki eebehguschi kahnōs un tee no semmes- un juhreas-pusses tur kā eeslohdsti. Weena datta no teem gribb padohtees. Aisbehguschas Greeku familias nahkoht atkal atpakkat mahjās. — Bittas sinnas arr' stahsta, ka sultans fuhtoht weenu wehst-neeki pehz ohtra, Kandeescheem meeru peedahwadams un apsoholidams teem teesu un taisnibu isdoht kā ween spehdams un no gruhtibahm atlait, kō ween warredams. Pehdejas sinnas no Konstantinopeles salka, ka sultans teem sohloht wissu peedoht, kō schee ar to dumpi prett winnu grehkojuschi, lai tik paleekoh meerā un Kandeeschi arr' effoht scho sianu peenehmuhschi. Gan jau dstrdestim, woi tā buhs teesa.

No Amerikas. No turrenes nahk tahdas sinnas, ka Englandes eenaidneeki, tee Fehneesch, wehl nelā nedohdotees meerā. Winnu leelakais gal-wineeks Steffens, kas Englandeescheem issprukka no naggeem, effoht soweem beedreem teizis: winsch par to galwojoh, ka wehl schinni paschā gaddā karschs eefahschotes Ibri-semme. Englandeeschi sawā Kanadas-sallā arween turrotees gattawi us to, ka Fehneesch tur krittischoht eelschā. No Englandes ween-nadi ween tur teekoht ewestti faxra-wihri.

No Meksikas. Lai gan Keisers Maximilians us Eiropu laisch tahdas sinnas, ka Meksika wissas leetas labbi us preekschu eijoht, tomehr mas tas ko palihs Eiropeschus pahrleezinah, jo tahs sinnas, kas pahr Seemet-Ameriku schurpu nahk, stahsta pa-wissam zittadi. Tahs stahsta, ka Juarezeech schein ween wiss labbaki isdohdotees, tee panemmoht pilseftu pehz pilseftas un keiseram no obitas pilseftahm tik diwas ween wehl effoht atlifluschas, tā, ka warroht drohschi tizzeht, ka, kad Franzuschi karra-spehls no turrenes atnahks prohjam, keisera walstiba arr' isnihkschoht. Patte Keisereene wehl tē Eiropa buhdama, nikna sehrgā krittuse, prohti garra-flimminibā — kā jau preekschejā Nri. effam peeminnejuschi. Wissas tahs behdas un raises, ko nabbadsite zeetuse, winnas garru nomohzijuschi, ka pahr scho winnas wahjibū naw ko brihnotees. Wiana us Eiropu bij nahkuse, padohmu un palihdsbu melleht, bet neko nepanah-kuse. Pehdigi dewahs us Rohmu pee Pahwesta un tē jau zellā winnai ta wahjiba usgabjuhe. Jo tiffo Italias rohbeschās eereisojuhe, ta sahkuhe baiditees, ka kahds winnu nenogiprejoh, winna fleppen ween ehduje, sargajuschihs no wisseem filteem ehdeeneem un dsehruse tikkai aufstu alkas-uhdeni. Rohma ais-

nahkuse, ta pa-wissam garra-wahjibā eekrituse. Ur Pahwestu ta stipri ween strihdejuschihs pahr walstibas buhfchanu un faderrefchanahm, kas abbahm walstehm sawā starpā, ka Pahwests ihsti brihniijees pahr winnas spehlu, pastahwibū un pahrgalwibū, ar kō ta wissahm winna isrunnaschanahm turrejuschihs pretti. Kad jau lihds schim Pahwestam wairs lahga prahs nebijis us Meksikas waldfchanu, tad nu taggad tas pa-wissam tizzis schkeebts. Sinnams, ka to winnai newarroht peemehroht winnas wahjibas deht. — Pirmā Oktober deenā ittin agri pulssten 9 winna atkal nogahjuhe pee Pahwesta un stahstijuse, ka winna neganti teekoht wajata un wairs newarroht drohschi palikt sawā kohrteli, jo tur winnu gribboht nogipreht. Pahwests tehwischli luhkojis to apmeerinaht un lizis sawā pilli kahda ihpaschā istabā tai maltiti saatish, sur ta wissu deenu palikkuse un ir wakkara naw kahwuschihs atpakkat waddiht us sawu kohrteli, jo tur sleplawas winnu gaidoht. Pahwestam wajadseja winnai kohrteli doht turpat sawā pilli un zittus dahmas aizinaht, kas lai buhtu tai par beedrenhm. — Schkeet, ka winna schai wahjibā krittuse zaur tahn sliftahm sianahm, ko arween dabbujoh no Meksikas. Keisereenes brahlis Flanderis grahs, to sinnah dabbujis, effoht deweess us Rohmu, winnai pee fewis pahrwest. Laiduschi scho sinnu us Meksiku pee Keisera Maximiliana un dohma, ka tas, to sianu dabbujis, laikam tublin nahkschoht atpakkat us Eiropu. — Wehlakas sinnas stahsta, ka Keisereene ar sawu brahlis no Rohmas effoht aibraukuse us Miramore pilssehtu Franzija un taggad effoht labbi jau atkal atspirguse.

Wihse nau sahbaks.

Wihse nau sahbaks. Schis sakkamis wahrds ihsts djsimts Latweets, no nekahdas svechhas waldo-das pahrtuslohts, mannim prahkā schaujahs, kad taggadeju Seemet-Amerikas brihwalstu presidentu Dschonfonu, to zitkahrteju sfrohdeliti, nelaikam presidentam, Linkolnam lihdsinaju. Leescham sirds sahp wehrā nemmoht, ka Dschonfons arween ahtrak' un ahtrak' us leiju sfchuhd, leelidamees, ka sahbaka effoht un deenu no deenas sfkaidral' parahdidams, ka zits nekas ne-effoht kā wihse. To gan labprah griibbu tizzeht, ka labs sfrohdeks hijis. Bet ka slifts presidents irr, to taggad mas ween lautinu leedsahs. Buhtu winsch labbal' pee sfrohdeka ammata palizzis, tad ar addatu un sfchekreem dauds labbu buhtu warrejis isdarriht, kamehr taggad kā presidents soweem ap-pafschneekem leelisli sfahde. Wissa pa-saule preeza-jahs, kad affinains brahlis karschs starp Deenwidneekem un Seemetneekem heidsahs un kad zaur scho karru wehrgu buhchana tikkā noahrdita. Bet nu zaur Dschonfona wainu jagaida, ka karschs atkal fazelfees un ka wissa walts zaur to tiks pohtita.

Ka Linkolns zaur Deenwidneekem breefmigu gallu dabbuja, to ifkatrs sinn. Dschonfons Linkolna weetā

palifka par presidentu. Gesahkumā liffahs, itt kā Dschonfons waldischohēt Linkolna garā un ka Deenwidnekeem un wehrgu-buhfchanas kohpejeem un mihsotajeem tahds pats prettineeks buhfchoht kā Linkolns. Bet Dschonfons ilgu laiku pee tahda gohda-prahta nepalifka un taggad nemas nekaunahs Deenwidnekeem un wehrdfibas kohpejeem par firñigu draugu un aissahwtaju buht. Amerikaneeschi to jau fenn finn, bet taggad arri wissaklakam Giropeetim laikam swihai krittihs no azzihm. Prohti Deenwidneeki ihpaschus „fpreedumus“ isfluddinajusch. Winni runna schinnis „fpreedumos“ brihnum besfau-nigi un drohschi un nekaunahs longreffam, tas irr wissu walstu deputatu sapulzinafchanai, to warru un brihwestibu leegt, ar teem uswahretem dumpineekeem kā ar dumpineekeem strahdah. — Dschonfons us scheem „fpreedumeem“ irr atbildejis, tohs aissahwedams zif ween warredams. Winsch sakka, „ka taggad dauds rohdotees brihwalst zilweku, kas at-fwa bbinajami, kas ar dselses-kehdehm til zeeti sa-kalti, itt kā wehrgi buhtu bijusch.“ Kahdi tee irr, to fatrs behrns warr sapraft, prohti tee uswahreti wehrguturretaji un mihsotaji, tee affins dseh-raji un pahtagu wižinataji, kas 5 gaddus no weetas zif ween jaudadami brihwalst aplarrejusch un pohstā eegrudusch. Schōhs Dschonfons noscheloh itt kā atpestijamus wehrgus. Un kapehz? Tadeht fa longressis scheem warrmakeem un walsts-eenaidnekeem negribb wehleht, pee walsts-darrishchanahm lihds spreest un tadeht fa longressis schohs warrmakus kawé „to whallop their own niggers“ tas irr tulkohts; „tohs neherus labbi sapehrt un misoh t.“ Tee irr paccha Dschonfona wahrdi. Woi ta ne irr warrmaka walloda?

Wehl Dschonfons tam stipri pretti runna, ka longressis gribboht wissas Seemet-Amerikas brihwalsts weetneeks un runnatajs un spreedejs un likkumu de-wejs buht. Kongressis zits nekas ne-effoht kā rumpis ween un kawejoh, ka brihwalsts pee pilna meera teekoht. Beidsoht Dschonfons draud, fazzi-dams, ka karra-wihreem wehl leels darbs ja-isdar-roht. Karra-wihri effoht waijadsgigi prett Seemet-nekeem.

Tad nu gandrihs tā leekahs, ka Dschonfons Seemet-Amerikas brihwalsti gribb apgahst. Labs prahs pee tahda nedarba wiham gan irr un spehks winnam kā presidentam jau netruhst. Arri kahds sal-datu- un matrohshu-pulks us winna pufi stabw. Kas ffin, woi schis strohdeles fewi par feisaru ne-lits frohneht, itt kā Napoleons, kas arri Franzschu brihwalsti apgahsa? Amerikaneeschi brihwestibā irr dsimmuschi un auguschi un brihwestibai muhscham neatzazzib. Dschonfons teescham paliks kaunā. Bet affinainu brahlu-kareu usfurrinah, tas winnam warrbuht gan isdohsees.

Wehl kahds wahrds par mohdi.

Ne fenn bij Mahjas weesi zeenijams raksttajis, J. Bln., par mohdi runnajis, plaschi issflaidrodams, fo tas wahrds „mohde“ apsahme, stahstidams, ka tas pats no Latteineeschu wallodas wahrdina „modus“ zehlees, kas kahrtu eeraschu nosahme. — Zeen. J. Bln. lunga rakstus lassoht, mannim prahtā schaujahs daschas mohdes, fo zeen. raksttajis naw peeminnejis, bet kas muhsu pufse atrohdams.

Puischeem irr leela mohde, schalles woi arri ihsten paleelus basta-lakkatinus wirfs westehm semm fwahrekeem ap kalku feet jeb tiht. — Seemā, finnams, schi mohde irr labba un derriga, jo kalkis um fruh-tis irr allasch no nikna gaifa jasarga; bet ne was-sara, kur gaiss jauks un mihligs un daschdeen laizinch tā kā sauteht saute, kad eijoht, jahjoht jeb brauzoht sweedru-lahsites pilleht pill no peeres un no waiga. — Bet eefaknojusees mohde paleek arri mohde! Mohde paleek allasch sawā spehls. Metohp luuhkohts wairs nemas, woi seema, woi wassara, bet mohde teek dsihta un pehz mohdes tohp darrichts. Muhsu jaunekli, — mohdei pakkat dsihdamees, — eet nabbagi filta laizina nolarkusch un nosuttusch. Schi mohde, — tā man schleet, — irr pee mums zaur to zehlusees, ka kahds no muhsu jaunekleem tā irr ruddeni, seemā woi pawassarā redsejis smalkakas fahrtas laudis darroht. Pirmais schahs mohdes resetajs nu darra pakkat; bet — pats pawissam aiss-mirst, kahdā gadskahrtā tas bijis, — seemā woi wassara, ruddeni woi pawassarā? Winsch tik to at-minn un to eegaume: Tam un tam fungam tā bij, tas irr mohde; ohtrais nu skattahs no pirma un darra tāpat, — un treschais no scheem abbeem, — lihds kamehr mohde wissaplahrt isplehshahs. Tā tas eet, — mannim schleet, — ar mohdi. Daschs fahf to tā nosauktu „kasas-bahrdu“ un uhsu audseht, — zittos skattidamees. Teiz, ka tas effoht mohde. Bits atkal, kam bahrda kā meschu lihdums bij, nemm fcho semme. Kur nu palifka mohde?! Brenntscham tik to eefaknojusees, — raug', — Anzis jau skuhj nohst. — Streij nu mohdei lihds! — Mamzelithm weendeen falmu-zeppurite us preelsch, ohtredeen us pakkatu, treschā deenā us labbahs, zettortā atkal us kreisahs aufs paswillusi, peektā deenā warrbuht paschā galwas widdi usfuppinata. Weendeen schā, ohtredeen atkal tā! — Kas nu irr ta ihsta un paleelama mohde? — To nessinn. Danzo nu mohdei pakkat! Shfi fakkoht: kas mohdei pakkat gribb is-skraidiht, tam japaleek tihri trakfam; tam jarauj, — tā fakkoht, — sahbaki semme un jadoh-dahs ar bassahm kahjahm pakkat, lai mohdi panahlt warretu. Un tikko to panahzis, — raug', — jau irr atkal zitta, jauna mohde, fo guhstiht. — Nu ja-skrean atkal ir tai pakkat. Lai nu ir to panahlt warretu, nu jasweesch fwahrla semme. Un tā tas eet, lihds kamehr pehz beidsoht ir pats kreklis janosweesch un plifikam pakkat jadohdahs. Bet nu irr

arri par nelaimi apkuschana klah. Nu irr jaſlahw no tahleenes un jaſkattahs, kà un kur mohde tahtak aiffreen. Pakkat dſihtees wairs nepatiſkahs, ſpehks irr peetruhzis jeb nogurris. — Kur nu palifka mohde? — Mohde tahtak aiffrehja, bet es peekuſſu, man bij jaſaleek pakkat, t. i., zilweks, mohdei pakkat dſih-damees, palifka par nabbagu un nu bij tad tak ja- dſihwo ta, kà tobrihd' mohde nebij. — Kas nu irr mohde! — Par prohwi: Mohde irr, — kà zeen. I. Vln. f. plafchi jo plafchi ifſlaidroja, — ta wiſe, kà zeppuri walko. K a zeppuri walko, — pebz Vln. f. ifſlaidroſchanas, — naw mohde, bet kà zeppuri walko, — uſ preeſſchu woi uſ pakkatu, uſ weenu jeb oħtru auſi norautu, — tas irr mohde. Bet, zif ilgi weena un ta patte mohde paſtahwehs? To neweens neſinn. To redſejam pirmak pee ni- pat minnetas falmu-zeppurites un to paſchu arri redſam ſcho baltu deen', kà mohdes irr grohſigas un nepaſtahwigas; jo, kas ſchogadd' mohde, tas naħ- loſch'gadd' wairs naw mohde.

Weenā wahrđā sanemmoht: Kas mohdei klaft
gribb tilkt, tam waijaga skreet lihds ar wehju un tad
tomehr nefad gallä nekuhs; jo, kā sahle aug, wissi
sinn, bet, — kā sahle aug, neweens nesinn. Glu-
schi tāpat tas irr arri ar mohdi. Ka mohde irr un
atkal jauna buhs, wissi sinn, bet, — zil ilgi schi
mohde pastahwebs, to neweens nesinn.

Ko tad nu, mihlais jauneklis, pebz mohdes dseenes, heesahs bukksina-bikses no Schihdela dasch-fahrt parradā isnemmi, kas tad tew aplahrt danzo, — ka dundurs ap firgu, — naudas dſihdams un prassidams! Mohdei tak libds neteez! Tu tikko ar mohlahm, — ka schihds tew schehligs Samariteris bikis, — kluvis pee spilkanajahm, het, — raug', — taggad nu irr mohde ruhtainahs nest. Kä pee schahm kluhs? Gan rahdisees, ka tew buhs japa-leek ahrpuffs mohdes. — lbr. —

Pechteris im Tschankste.

Tschaukste. Ahre, Wehter, hur tad tu nu ween-
reif' atkal gaddijees? Laikam hiji pee schwahgera
palibdsebt kartuppelus norakt?

Pehteris. Ko nu melsi! Kur tad Dubbust-
neekem tee leelee lauki, kartuppelus audsinaht?
Lohs paschus, ko tee audsina, tee jau paschi tik par
garru laiku norohk; daschs jau heigdams rakt, arri
jau apehdis.

Tschaukste. Nu, muhsu Abgesskalnescheem zitteem jau tapat. Ko nu warr darricht, ta katram irr, ta jaisteek. Mums abbeem no dahrsa naw ne tilk dauds, ta weenu paschu rutku isaudsinaht un to mehr japahrteek. Muhsu dahrss un druwa irr schis tirgus-plazzis, fur sawa deenischka maise fuhrri gruhti javelma.

Pehteris. Un jaur to leelu dahrgumu schis
mubsu dahrss arr' rahdahs paleekoht ne-augligaks.

Jo peerohdahs mums ifdeenas wairak to ammata-
beedru, fas zittur no darba atlaisti, sawu deenischku
pahrtisku te us tigrus=almineem gribb sveijoht. Bet
kahda leela manta tad te arr' taggad irr mantojama?
Baur to dahrdibu dauds fungi paschi sawu eepir-
kamu skappe us mahjahm un fas wehl nesseju pee-
nemm, tas gribb, lai par 3 kapeikahm woi lihds pa-
schu Ahrihgu to smaggu pirkamu ainess. Tag-
gad kafiris luhko tikkai us sewi un mas behda pah-
ohtra zilwela gruhtibahm.

Tschaukste. Teesa gan, brahl, bet ko lai darra, kad zittu labbaku ammatu neprohtam? Muhsu deenâs tà jau dauds zilweki atrohdahs, kam tas ammatu un darbs, ko tee jaunâs deenâs mahzijuschees un ar ko tee lihds schim pahrtikuschi, tà atreebjahs, ka tee to farr pee wadscha un wehle zittu labbaku weetu. Un kad labbi apsfattahs un ismekle, kas teem pee ta eerasta ammata reebj, tad daudfrei' atrohdahs, ka ta waina irr schi, ka tee wairs negrib strahdah t. Tee ar leelu kahroschanu tihko pehz tahdahm weetahm, ko fauz par "usraugu weetahm," tas irr: zitteem strahdneekem buht par kalla-lungu, fur dohd papillam lohnes, labbi ehst undsert, fur warr staigaht apkahrt ar needri rohkâ, zig-garinu sohbôs un — pehz patifschanas labbi isplascheeretees. Bet skaidri par nclaimt schahdas tik gauschi tihkotas un melletas weetas irr tikpat rettas fà baltee swirbuli.

Pehteris. Ja, ja, tee lautini gan irr fo dsire dejuschi pahr tahdahm „usraugu weetahm,” het naw wis spehjuschi apdohmaht, woi winni, kas pawissam zittu ammatu mahzijusches, preefsch tahdahm usraugu weetahm derr. Nau wairs tee laifti, kad usraugu weetas derreja latris, sam tik diwas kahjas, diwas rohkas un labbi flanna bals rahtees us teem, kas winna usluhkoschanai padohhti. Taggad ir scheem wihireem waijag buht labbi us to flohlotem. Lihds schim pee pagasta-teesas ar skribweschamu arr’ peetissa, kad kahds no teesas-wihreem pratta rakstilt, bet taggad wairs ne ka, nu waijaga labbi mahzita skribwera ir te.

Tschaukste. Tè man prahjâ schaujahs tas stah-
stinsch, ko zittureis' dsirdeju par kahdu kutscheri. Bag-
gatam lohymannim sawâ lantori bij nomirris lee-
lakais frihweris, ko wahzifki fauz "Buchhalter" —
tas buhtu pa latwifli: "grahmatu-turretajis." Kutscheris to dsirdedams un nemas nefinnadams, lahda
tam grahamatu-turretajam ta darrischan, eedohmaja-
jahs: "Pagg", grahamatas turreht man tak wairak spehka,
ne kà tam nomirruscham smalkam fundsaam bija,
woi tad es nevarretu to weetu peenemt? Kapeljz
ne, jo ta tak pawissam zittada dsihwe, kà pascham
lungam, — bes nefahda darba. Wihrs nekoweda-
mees eet lungam meldeht, fa winsch gribboht par
grahmatu-turretaju palist. Kungs tuhlin saproht,
kahdu darbu kutscheris eedohmajes, nemas nerahjahs
wis, bet gribbedams johlus dsicht, tam atsalka, iai

rihtā nahkoht kantori us prohwi. No rihta kutscheris flahrt un kungs tam eedohd rohkas kreeti smaggu atwehrtu grahmatu, lai to turra winnam preefchā. Pats winsch pee pulles rafstidams arween us to preefchā turretu grahmatu pafkattijahs, itt la no tahs ko norafstidams. Kutschierim pehz pusslündas fweedri speedahs ahrā un pa mattu gallineem piljeja semme; tapehz, kad weffela stunda bij pagahjuse, tas fazija: „Zeenigs kungs, negribbu wis ilgal' buht juhsu grahmatu-turretajs, naw wis man tik dauds jaudas. Labbal' atkal lohpeschu sawus srgus la lihds schim.“

Pehteris. Nu, tas arri irr bijis nejehga!

Tschaukste. Nemis leelaks nejehga par teem, kas schinnis laikos fahro pehz tahdahm weetahm un tayda ammata, ko tee neproht, nemis neapdohmadami, la fatram darbam fava ihpachha sinnaschana arr' flahrt. Strohderis newarr schuht sahvalus, kurpneeks newarr schuht fwahrlus.

Pehteris. Man pascham, redsoht, la zaur dauds peenahzejeem un zaur dahrgeem laikeem muhsu pelna paleek masaka, eenahza prahtha pahrdohmaht, woi newarretu us fahdu zittabu wihs fawu maihs pelniht. Sinnams, ammatu nekahdu ne-esmu mahzijees un tadeht arr' us ammata-darbeem newarreju dohmaht. Pehdigri eedohmajohs: woi newarretu fahdu andeli dsicht? Ka pee scha darba nekahdas leelas skohlas newaijaga, to jau deesgan redsam pee teem kupscheem kas te us tigus. Negribbedams tēpat us zelteem woi paschā tigā prezzes no semnekeem fapirekt, ka schahdi andelmani mehds un us tahdu wihs pizzejeem tahs jo dahrgas padarriht, es ar schwahgeri farunnajees, aissbrauzu us fūrsemimes tirgeom, zerredams tur wissu lehtaki dabbuht, lai arri te lehtaki warretu pahndoht. Peeminnu, ka wezzos laikos til waijadseja tur aissbraukt un faderreht, tad jau pehzak tee laudis paschi to prezzi peenedda flahrt, par weddamu neko nerehkinadami; bet ahu, ka taggad wiss zittadi! Laudihm taggad wissur azzis gaischhas un prahts mahjā. Wianit atsafka: „kad mums tahs prezzes ja-aisswed, tad jau paschi tahs arr' warram pahndoht un to leelaku tigru paschi fanemt!“ Tē palifka manna andele! Bik tad nu pats ar fawu srgelt warredu atwest, — to jau naw wehrts peeminneht. Bik pahri neddelas laika ween nokaweju.

Tschaukste. Ja, ja! wedd' taggad laffi duhmōs! Taggad latris dsennahs pehz tahs leelakahs pelnas un daschubrihd' ne buht neranga us to, woi to darra pehz taifnibas un bes grehka.

Pehteris. Kad jau zittadi ne-eet, tad palifchu atkal taws darba-beedris la lihds schim. No darba man naw hail, tadeht nessifim jo probjam fawas nastas, gan jau Deews muhsu fweedrus fwehtihis.

Wezzom gudra atbilde.

Kahds labbi istifluscha fainneeka dehls tikkla no fawem wezzakeem pilsehtas-skohla dohts un dabbuja lihds

labbus beesus spilvenus us ko gulleht. Bet kad skohlnieks pehz lahda laika brihnodamees nomannija, ka scha gustas-spilveni aissween tuftschati paleekoh, tad reis' us to mahjas-faimneezi ta teiza: Madame, ka tas warr notift, ka manna gusta, kas eesahlkumā tik pilna bija, taggad deen' no deenas tuftschaka paleek? Saimneeze galwu grohsidama to gultu apflattija, un kad bija apdohmajuse un arri labbi nomannijusi, ka tas skohlnieks ta runnadams us winnas paschias augsti taifitas gultas, kas guftamā kambari, lam durris walla stahweja, skattidams dohema, tad ta teiza: Behrns mihlais, tas pawiffam fawadi noteek; kas tik ilgi wirtschafti weddis la es, tas jau daschā leetā gudraks tizzis. Redsat, Juhsu gulta irr spalwas no sohsim, kas tik gannitas tikkuschas un tahdas spalwas jau gulta aissween masak paleek; bet manna gulta redsat irr spalwas no sohsim, kas barrotas un tahdas spalwas eet deen' no deenas waitrumā.

— f —

Gaudas pehz mirruchas mihlakabs.

1. La meitina, ko lohti mihiels esmu,
Itt pepechti no manni atrauta.
Schidjhwib', kas ar mihiestibas leesmu
Man' fildija, irr eng'leem peeschkirta.
2. Schoflaistu pukkht' nahwes iskapti pfahwa,
Kad ta patlabban seedeht eschlahs.
Breefch mannim jauli seedeht tai nekahwa,
To noraut ahtri, ahtri pasteidahs.
3. Lai daschreit' tikkla retti satikamees,
Lai muhsu firdis bija weenotas;
Kad rohkas fneedsoht mihti flihypstijamees,
Lai preela-affras bira spihdoschas.
4. Las janums nekahweja klinolinās
Medz zittos fahdōs staltos dahrgumōs,
Bet winna gresnumā bija augstās sinnās,
Ir daikumā un gohda-tikkumōs.
5. Starp meitahm retti fahdu atraddischu
Dik glihu, lehnu, gudru, darbigu;
Ar fahpehm allasch feni fajutifch
No pasaul's laimes wissai atschkirtu.
6. Alf! nahwe, kadeht garran tai negahji,
Kas manna manta bij scheit dahrgala?
Kapehz tu manni weenu te astahji?
Kemm winnai lihds ir manni muhschibā!
7. Alf! schahdas fahpes firdi smaggi fatreez,
Kad draugs no drauga fruhim tohp atschkirts;
Bet, prahts, eelsch fliumibas jel wairs nepaleez,
Eij ahrā no schahs karstas behdu pirts!
8. Jo latru liskeni pats Deews irr spreedis,
Las, lai arr' gruhts, janefs pajetigt.
Kas pasaul's dīhwes-zeltam gallu fneedis,
Lam palkat nebuhs raudaht breefmigi.

J. Gailit.

Grahmatu finna.

Mahjas weesa drilletajo E. Plate's funga grahmatu-bohde pee Schahu-wahrteem ware dabbuht schahdu katto-lissu grahmatu:

S p r e d d i f i

us wissahm gadda fwehtdenahm un fwehtlu-deenahm, ko Nihgas Kattoku hajnizā fluddinajis, un taggad wisseem Latweeschu Kattokeem par garreigu labbumu, lizzis drilleto S. Mielefchko. 388 lappu pusses 4nifli. Maika 50 kap. f.

Sluđdina fchanas.

Mengel-muischus pagasta teesa usaizina
schohs zilvekus:

Wilhelm Eduard Stahl,
Gust Jalk,
Johann Berke,
Tohm Berke,
Martin Jalk,
Mikkell Jalk,
Peter Jürgenson,
Jehkob Kruhmiit,
Gust Ohsol,
Mikkell Svedre,
Tohm O. Menz,
Thomas Menz,
Peter Menz I.,
Peter Menz II.,
Peter Jehkobson,
Peter Legdin,

kas pee Mengelu pagasta peederrigi un us
paſſehm dīshwo, lai tee mifswehlaki lihds
25to Oktoper 1866 ſawas kruftuma-fhmes,
ka arri tafs kruftuma-fhmes no ſawahm
feewahm un behrneem pee fchabs pagasta
teefas peenefs jeb pefsufhta.

Mengel-muischā, 3fchā Oktoper 1866.

Preefchfehdetajs G. Stahlberg.
Pagasta wezzakais M. Ohsolin.

Lindes- (Dangawas-) muischus tīgus
ſchogadd' tīls pirmdeen tāt 10tā Oktoper
noturrechts.

Muischus waldfchana.

Scheplera fabrikī Ilges-zeemā labbi
ſtrahdneeki warr pastahwigū darbu un
labbu pēku atrast. 2

Wiffus zeenigus fungus un ſawus tau-
tas brahlus luhdu, kas mannas drifketas
grahmatas dabbujuschi, un wehl naw no-
malkajuschi, to naudu, kas par winnahm
nahlab, Rihgā, pee drifketojaplates funga
an Waltenberge pee kohymanna J. Dan-
gull funga mihiagi eemalſhaft.

Kristap Rafting.

Zehfu kreise, Skujenes draudse Pirknes
mahjas-gruntneeks usaizina tāhdus, kas
gribbetu winna grunte wehja-dīſtnawas buh-
weht un tafs us ilgeem gaddeem preefch ſe-
wes brihw bruhkeht, jo tāt widdi dīſtnawas
lohti waijadfigas. Buhwefchanas-waijadfi-
bas gruntineeks pats dohs. 3

5% Prämien-Auleihen

(usdewes-papihrus)

no pirmas un oħtras iſlaſchanas
ka arri wiffus zittus naudas-papihrus
kas labbi rentes nefs, pehrl un vab-
dohd pehz latra laika wehrtibas, fa wā
fantorī, Rihgā ūlēn-eelā, London
nes trakteerī, appafchejā tāfchā 2

C. S. Salzmann.

Lihds 7. Oktoper pee Rihgas atnahkuschi 2068 tuggi un aissahjuschi 1946 tuggi.

Aħbilbedams redaktehrs A. Leitan.

No zensures atwelehts.

Preefch Limbascheem un Limbaschu aprinka.

G. M. Wuls

Wadmalas- un drahnu-bohdē
us nahloscheem tīgus-slaifeem warr leelā
pullā dabbuht:
wiffadu wadmalu,
buksinu,
willanas drahnas preefch dah-
mahm,
Pehterburas karturu un
Kreewu audeklu.

Wezzā paſſitama pehrwi-bohdē
pruffatu- un tarkanu-fahles,
blaſchku-fahles,
Anilin-pehrwes itt lehti warr dab-
buht tai apteekera-prezzu- un pehrwi-bohdē
pee

A. un W. Wetterich,
blaſkam Pehtera bañizai, leelā
Ming-eelā Nr. 2, Rihgā.

Ed. Zietemanns un winna beedra
palk-lambari un pehrwi-bohdē

Pehterburas Ahrihga, kalku-eelā, № 15,
pretti Balloscha eebraufschanai lehti pahr-
dohd balto zulkuru, fhrupu, tehju, dascha-
das sortes anilin-pehrwi, loſchinella-falvi,
soda preefch ſeevju wahrischanas lihds ar-
pamahischanu, ka arri par fabrika tīgū
wiffulabbaħħas frezzes, ziggarus un ta-
baku, ſchwelfobzianus un korkus.

Rihgas ſchwelfobzini ſabrikis.

Schwelfobzini: lehhee, ſmalkei rabi
un ar weenu pehrwi, waſlaſ-wezzites,
amorph-ſchwelfobzini un ſwezzites.
Wiffi ſchue ſchwelfobzini kohla-dohles
woi papibra ſchakteleſ ſeſtli. Ka-
ſtes, fur 200 tuhloſchi eefſchā.

Sahbaku-wifſe: kohla-dohles par
weſſelahm, puſſ- un zettordalkas
mahrzinahm. Kaſtes, fur 50 ma-
zinas eefſchā.

Fabrikis us wezza

lebger-platſcha pee

Altona.

Dyta boħde kungu-

eelā Nr. 12,

Rihgā.

N. John Hafferberg.

No iħtas gummijs jaunas fallafħas ar
ſtiprabm ahdu ſoblem un ſiltahm obderehim,
us apstelleſchanas toħy taisitas, tāpat arri
wezzas toħy ſipri pabtaiftas leelā keh-
niu-eelā № 13, netħukt no Becker-meister
Bischoff, feħta.

Miſtis un klijas

warr ildeenas dabbuht piret us Manfa
dambja taħiš damp- un webja-fudmallas
pee

Borchard.

Groß un Papengutta
wihna pagrabā pee Wehrmanns dahrja
warr atħal dabbuht
wihnu, rumu, konjaku, araku, porteri un
ſchampani pax leħtu tīgū; arri franz-
wihnu pax 30 kap. un rumu pax 60 kap.
Stohpu. 3

Saueem miheem draugeem darru fin-
namu, ka pax mannis atħal warr dabbuht
loſchinelli un loſchinella-falvi preefch bruh-
na, ſalla, pelleħla un t. pr. pehrweſchanas,
ka arri Anilini faſu, ka pehrweſchanā iſ-
dohd jo ſtaſtaku un pastahwigaku pehrwi
ne ka zittadi pehrwehts. Wiffi to pahr-
dohd par leħtu tīgū

Alfred Busch (Hach), 8
pehrwi- un apteekera-prezzu-bohdē

Pulksteini

no labbaħħas sortes, tāpat keshu- ka arri
feenas-pulksteini no wiffada leeluma, leelos
pullos, fur labbi warr ismeleetees, par
leħtako tīgū irr dabbuji pax pulksteini
taſſitaja. 4

Joh. Kundt,
lallu- un ſmilċu-eelu
ſtuhri, pretti engliſhu magaſini.

A. Kriegsmanna forku-fabriki, Mo-
fawas-Abrihga, jaun-eelā Nr. 16 un ke-
niu-eelā, Kriegsmanna kantori warr
dabbuht: par 1000 gabb.

Allus-forkus Nr. 0. 1 rub. 75 kap.

" 65 "

Allus-forkus Nr. 1. 1 rub. 10 kap.

" 90 "

Allus-forkus Nr. 2. 1 rub. 80 kap.

" 60 "

" 40 "

Paſuddis

ir weens funs ar garrahm fahjabbu un
garru, baltu ſpalwu un ſauzamis pax
wabru „Dschel.“ Kas par atraddis no-
dohs J. Balmeistera grahamu-bohdē Sin-
der-eelā № 9, dabbuhs labbu pateizibas-
algu.

Tāt nakti no 30ta September us 1mo
Oktoper Annes-muischus rentineelam no
lauka nosagtis triebi ſirgi.

Weena tumiſhi bruhna kehwe, 11 gad-
dus wezza, no wiđdeja leeluma bei la-
dahm leekahm ſħimħem.

Ohtris, 4 gaddus wezz ſirgs, paſmals
no auguma, eedſeltena ſpalwa ar baltu
blekkiti peerē.

Trefħais, jauns ehrjels, 2 gaddus
wezz, ar paħħu bet kiplu asti. Wiffi
trihs paſcha audseti un lobti miħloti.

Kas par teem ſirgeem flaidras finnas
warr doħi, fur winnus warr dabbuht,
dabbuhs pax Leelwahrdes pagasta-teefas
pee 130 rublus f. pateizibas malfas.

Dritteħis pax Ernst Plates, Rihgā.

Rihgā, 7. Oktoper 1866.